

сами назначавали съдии, военнопочалници и разни административни и финансови чиновници. Българскитѣ владѣтели по много държавни въпроси се съвѣтвали съ близкитѣ си боляри и висши свещеници, обаче съвѣтитѣ на послѣднитѣ не били задължителни за тѣхъ. Въ международнитѣ отношения съ чуждитѣ държави тѣ прѣдставявали българската държава и отъ свое име сключвали всѣкакви договори съ чуждитѣ държави и владѣтели. Тѣ по своя инициатива и воля и безъ да се съвѣтватъ съ боляритѣ и висшитѣ свещеници, както въ подобни случаи обикновено постѣпвали сръбскитѣ владѣтели³⁰, построявали църкви и манастири, на които отстѣпвали и подарявали разни движими и недвижими имоти.

§ 51.

Титли на българскитѣ владѣтели.

Каква била народната титла на прабългарскитѣ владѣтели въ приазовска българска държава положително не е извѣстно. Възможно е да се титулували бегъ. Това прѣдположение донѣкъдѣ се подкрѣпя отъ името на прабългарскитѣ владѣтели Батбайанъ, въ Именика Безмѣръ, (*Βατβαϊαν*, *Βατβαϊάν*), което по всѣка вѣроятность ще да е било бегъ Байанъ и затова Никифоръ го нарича само Басианъ, Байанъ (*Βασιανός*, *Βαϊανός*). По-късно пъкъ, когато прабългаритѣ встѣпили въ близки сношения съ аваритѣ, възможно е, владѣтелитѣ имъ да сж приели аварската титла хаганъ. Обаче и за това нѣма положителни извѣстия, защото до колкото ни е извѣстно, ни единъ отъ лѣтописцитѣ не титулува поне първитѣ и най-стари български владѣтели съ тази титла; докато всички исто-

³⁰ Гласник, II од. кн. XII, 65.